

BF-513

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. - II) Examination

March/April - 2014

EDEC-225 : Social Science Content & Methodology

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૨૦
- (૧) 'ગણિતશાસ્ત્ર અને વાસ્તુશાસ્ત્ર એ સામાજિક જીવન ને સમૃદ્ધિ તરફ દોરી જનાર શાસ્ત્રો છે' વિધાન સમજાવો.
- (૨) 'સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ રાષ્ટ્રપુરુષ તરીકે માર્ગદર્શક, આયોજક અને પ્રવાજક હતા' ચર્ચો.
- (૩) 'આર્થિક ઉદારીકરણ અને વૈશ્વકિકરણ ની અસરો સગી બહેનો છે.વિધાનની ચર્ચા કરો.
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૧૦ ૨૦૦ શબ્દોમાં લખો.
- (૧) સંગઠિત અને અસંગઠિતક્ષેત્ર એટલે શું ? તે ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (૨) 'ધાર્મિક સાંસ્કૃતિ, સામાજિક અને રાજકીય પ્રચારના જાહેર કાર્યક્રમો અને ધ્વનિપ્રદૂષણના જનક છે.' સમજાવો.
- (૩) કોલસાના પ્રકાર જણાવી ગમે તે બેની માહિતી આપો.
- (૪) 'પ્રાકૃતિક વારસો અને સાંસ્કૃતિક વારસો પરસ્પર પૂરક છે.' સમજાવો.
- (૫) ભારતના બંધારણના આધારસ્તંભોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો. ૫
- (૧) ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકના કેટલા ટકા ભાગ કૃષિ દ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે ?

- (૨) વિવાદી અધિકારક્ષેત્રનું નિયમન કઈ અદાલત કરે છે ?
- (૩) કાવેરી બેસીનની લંબાઈ કેટલી છે ?
- (૪) સંયુક્ત રાષ્ટ્રો (યુ.એન.)ની સભ્યસંખ્યા કેટલી છે ?
- (૫) ભારત સરકારે કઈ સાલથી ઉદારનીતિ અપનાવી છે ?

૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૨૦ આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં આપો.

- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણમાં પ્રદર્શનથી થતાં લાભો જણાવી પ્રદર્શનમા પડતી સંભવિત મુશ્કેલીઓ ચર્ચો.
- (૨) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણમાં L.C.D. નો ઉપયોગ અને તેનાથી થતા લાભોની ચર્ચા કરો.
- (૩) સહસંબંધ એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવી, સામાજિક વિજ્ઞાનનો અન્ય વિષયો સાથે સહસંબંધ સ્થાપવો શા માટે જરૂરી છે ? તેની ચર્ચા કરો.

૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૦

- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયને ધ્યાનમાં રાખીને એકમ કસોટી માટેની ત્રિપરિણામદર્શક કોઠાની રચના કરો.
- (૨) અભ્યાસક્રમ રચનાના અભિગમો જણાવી, કોઈ પણ એકની ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી લખો.
- (૩) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં અનુભવાતી સળગતી સમસ્યાઓ જણાવીને તેના ઉકેલોનો નિર્દેશ કરો.
- (૪) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં અતિ ઉપયોગી શૈક્ષણિક સાધનો (ઉપકરણો) નું મહત્ત્વ સમજાવી કોઈપણ બે ઉપકરણોનો ઉપયોગ લખો.
- (૫) ધો-૮-૯-૧૦ પૈકીના કોઈપણ એક પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરો.

૬ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો ૫

- (૧) નકશાના પ્રકાર જણાવો.
- (૨) બુલેટીન બોર્ડનો ઉપયોગ લખો.
- (૩) વિજ્ઞાનમંડળની અગત્ય એક વાક્યમાં સમજાવો.
- (૪) કસોટીઓના પ્રકાર લખો.
- (૫) પ્રશ્નોના પ્રકાર જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1** Answer any **two** questions from the following in **20** about **400** words :
- (1) Describe the following statement : Mathematics and Vastushastra are the literature which leads social science towards development.
 - (2) Discuss the following statement : Sardar Patel was the National Hero as Guide Manager and following.
 - (3) Describe the statement : Economical and globalization are two related sisters. Discuss the statement.
- 2** Answer any **two** questions from the following **10** questions. Each answer should be in about **200** words :
- (1) What is concerted and unconcerted field ? Describe it with example.
 - (2) Religious-cultural social and political propogates are the responsible for voice pollution. Describe.
 - (3) Give the types of carbon and describe any two types
 - (4) Natural heritage and cultural heritage are complementary for each other. Explain.
 - (5) Describe in brief the base of Indian constitution.
- 3** Answer the following questions : **5**
- (1) How many percentage of National Income of India is obtained from the agriculture ?
 - (2) Which court manage controversial problems ?
 - (3) What is the length of Kaveri basin ?

- (4) How many are members of United Nations (U.N) ?
- (5) From which year Indian government had started liberalization ?

4 Answer any **two** questions from the following in **20** about **400** words :

- (1) Describe the merits of demonstration in social science and discuss the probable problems regarding it.
- (2) Discuss the use of L.C.D. in the teaching of social science and discuss the merits of use of L.C.D.
- (3) What is co-relation ? Describe the types of co-relation and discuss that why it is very necessary to discuss the co-relation of social science with other subjects.

5 Answer any **two** questions from the following **10** questions. Each answer in **200** words should be :

- (1) Prepare a blue print with reference to unit test in the subject of social science.
- (2) Give the types of approaches for construction of curriculum and describe any one in detail.
- (3) Give the solution of experienced burning problems of social science and list the problems.
- (4) Explain the importance of very useful teaching aids in the subject of social science. Describe uses of any two teaching aids.
- (5) Give the review of any one text book of std 8, 9, or std. 10.

6 Answer the following questions : **5**

- (1) Give the types of map.
- (2) Write the use of Bulletin Board.
- (3) Give the importance of social science.
- (4) Write the types of test.
- (5) Give the types of questions.